

ДНЕВНИКЪ

(стенографски)

на

XVII-то обикновено Народно събрание.

Първа редовна сесия.

II заседание, петък, 17 октомврий 1914 г.

(Открито отъ председателя г. д-ръ Д. К. Вачовъ, въ 3 ч. 45 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателъ: (Звъни) Засѣданието се отваря. Моля г. секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители, за да се види, кои отсъствуватъ.

Секретарь д-ръ Х. Георгиевъ: (Прочита списъка. Отсъствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Мехмедъ Джелалъ Абединъ, Димитъръ Арнаудовъ, Шерю Атанасовъ, Недѣлко Бракаловъ, Павелъ Генадиевъ, Петъръ Даскаловъ, Рочо Димовъ, Шамиръ Зюмриевъ, Маринъ Ковачевъ, Найдено Комановъ, Добри Кротиевъ, Рашко Маджаровъ, Хафузъ Сали Мехмедовъ, Хафузъ Саджж Мехмедовъ, Мехмедъ паша, Никола Мушановъ, Тодоръ Ноевъ, Мано Облаковъ, Паскалъ Паскаловъ, Венедиктъ Поповъ, Георги Поцковъ, д-ръ Еню Разпоповъ, Етхемъ Рухи, Сабри бей Салимовъ, Коста Сидеровъ, д-ръ Паскалъ Табуриновъ, д-ръ Димитъръ Тодоровъ, д-ръ Йосифъ Фаденхетъ, Исмаилъ Хакъ бей, Иванъ Халачовъ, Талятъ х Хюсенновъ, Крумъ Чапрашиковъ, д-ръ Владимиръ Черневъ, х. Махмудъ Шукриевъ и д-ръ Божидаръ Ючормански)

Прѣдседателъ: (Звъни) Отъ 244 народни прѣдставители отсъствуватъ 36. Има палице 208 души. Значи, засѣданието може да се състои.

Постѣпило е едно запитване отъ софийския народен прѣдставител г. Димитъръ Благоевъ до г. министъръ-прѣдседателя. (Чете)

„Съгласно чл. 86 отъ конституцията, Народното събрание се състои само отъ прѣдставители избрани отъ народа. Слѣдователно, съгласно конституцията, въ състава на Народното събрание не могатъ да влизатъ лица необлѣчени съ народенъ мандатъ, неизбрани отъ народа за негови прѣдставители. Това постановление на конституцията се отнася безъ друго и до министритѣ. Не могатъ да бждатъ министри лица, които не влизатъ въ състава на Народното събрание, т. е. които не сж избрани отъ народа за негови прѣдставители. Противното не е съгласно съ основнитѣ начала на нашата конституция и специално съ постановленията на чл. 153 отъ нея за министерската отговорностъ прѣдъ Народното събрание.

„Обаче въ състава на Народното събрание днесъ влиза лице, което нѣма качеството на народен прѣдставителъ, а именно г. генералъ Фичевъ, който заема мѣстото на военния министъръ. Истина е, че мѣстото на военния министъръ винаги досега се е заемало все отъ военни лица, които сж нѣмали и не могатъ да иматъ качеството на народни прѣдставители. Но тази практика е явно противоконституционна и съставлява посѣгане на народния суверенитетъ, осветенъ отъ нашата конституция. Тази противоконституционна и противонародна практика, създадена въ едно врѣме, когато България бѣше васална на руския абсолютизъмъ, поддържана досега отъ всички партии, управлявали нашата страна, съдържа въ себе си много гибелни послѣдци за страната, една отъ които съставлява увеличаването силата на монархизма въ врѣда на народовластието.

„Като имаме прѣдъ видъ всичко това, отъ името на парламентарната група на работническата социалъ-демократическа партия, ние отправяме тази интерпелация къмъ г. министъръ-прѣдседателя съ молба да ни отговори, не памира ли за наврѣменно и палежаще да се тури край на конституционната аномалия съ допускането за военни министри лица, които нѣматъ качеството изисквано отъ чл. 86 отъ конституцията.“

Подписалъ народниятъ прѣдставителъ г. Димитъръ Благоевъ. Прѣнесъ отъ това запитване ще се изпрати на г. министъръ-прѣдседателя, за да съобщи кога ще отговори. Сжщо ще се изпратятъ прѣписи и отъ питанията, които сж постѣпили.

Ще пристѣпимъ къмъ дневния редъ.

Д. Благоевъ: Моля Ви се, имаме двѣ питання.

Прѣдседателъ: Г. министъръ-прѣдседателъ! каза, че не е готовъ да отговори.

Съгласно правилника, ще пристѣпимъ къмъ изборъ на комиситѣ по разнитѣ министерства.

Н. Харлановъ: Г. прѣдседателю! По въпроса за комиситѣ искамъ да кажа двѣ думи. Безъ мое знание съмъ поставенъ въ комисията по Министерството на общественитѣ сгради, жилищата и благоустройството. Моля да бжда зачеркнатъ

Прѣдседателъ: Ще пристѣпимъ на първо мѣсто къмъ избиране комисия по отговора на трoйното слово. Бюрото прѣдлага, по правилника, слѣдующитѣ 15 лица за членове на тази комисия: Георги Кирковъ, Янко Сакъзовъ, Александъръ Малиновъ, Найчо Цановъ, Иванъ Евстратиевъ, Гешовъ, Александъръ Стамболийски, Христо Г. Поповъ, Илия Вълчевъ, д-ръ Никола Генадиевъ, Величко Кознички, д-ръ Лазаръ Дагоровъ, д-ръ Юрданъ Нейковъ, Иванъ Костовъ, Димо Кьорчевъ и д-ръ Димитъръ Тодоровъ.

Кoито сж за тази комисия по отговора на трoйното слово, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

Слѣдующата комисия е по бюджета. Бюрото прѣдлага слѣдующитѣ 21 членове: Димитъръ Драгичевъ, Александъръ Димитровъ, д-ръ Никола Сакаровъ, Рашко Маджаровъ, Василь Коларовъ, Теодоръ Теодоровъ, Илия Георгиевъ, Андрийъ Ляичевъ, д-ръ Димитъръ Тодоровъ, Стефанъ Дойчиновъ, Константинъ Досевъ, Иванъ Вагаровъ, Йонко Веселиновъ, Иванъ Костовъ, Илия Вълчевъ, Константинъ х. Калчевъ, д-ръ Лазаръ Дагоровъ, Сотиръ Календеровъ, Никола Алтимирски, д-ръ Никола Георгиевъ и д-ръ Фоти Симеоновъ.

Кoито сж съгласни тия лица да бждатъ въ бюджетарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

Бюрото прѣдлага слѣднитѣ 21 членове за просветарна комисия: Александъръ Ботевъ, Недѣлко Георгиевъ, Никола Здравковъ, Коста Лулчевъ, Коста Ципорановъ, Василь Димчевъ, Стоянъ Костурковъ, Крумъ Чапрашиковъ, д-ръ Василь Михалчевъ, Сотиръ Календеровъ, Маринъ Ковачевъ, Христо Янковъ, Недѣлко Гарвановъ, Димитъръ Топчковъ, Сабри бей Салимовъ, Атанасъ Германски, Мано Облаковъ, Петъръ Лисевъ, х. Махмудъ С. бей Шукриевъ, Йонко Веселиновъ и Георги Голевъ.

Кoито сж съгласни тия господа да бждатъ въ просветарната комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

Бюрото прѣдлага за комисия по Министерството на външнитѣ работи слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Христо Кабакчиевъ, Александъръ Малиновъ, Иванъ Евстратиевъ, Гешовъ, д-ръ Стоянъ Давевъ, Александъръ Стамболийски, д-ръ Никола Генадиевъ, д-ръ Димитъръ Тодоровъ, Недѣлко Бракаловъ, Христо Г. Поповъ, Едхемъ Рухи, Начо Начевъ, Велизаръ Каракашевъ, Янко Сакъзовъ, Гочо Димовъ и Александъръ Станчевъ.

Кoито сж съгласни тия господа да бждатъ въ комисията по Министерството на външнитѣ работи, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

За комисия по Министерството на вътрѣшнитѣ работи бюрото прѣдлага слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Димитъръ Драгичевъ, Атанасъ Буковъ, Михаилъ Такевъ, Тодоръ Петровъ, Кръстю Пастуховъ, Велизаръ Каракашевъ, д-ръ Юрданъ Нейковъ, Юрданъ Рашевъ, д-ръ Христо Георгиевъ, Михаилъ Зелковъ, Иванъ Костовъ, Никола Кръстановъ, Садкъ Мехмедовъ и Иванъ Г. Поповъ.

Вмѣсто г. Тодоръ Петровъ, групата на социал-демократитѣ тѣси прѣдлага г. Юрданъ Юрдановъ.

Кoито приематъ тѣзи господа да бждатъ въ комисията по Министерството на вътрѣшнитѣ работи, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

За комисия по Министерството на финанситѣ бюрото прѣдлага слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Теодоръ Теодоровъ, Марко Турлаковъ, Тодоръ Лукановъ, д-ръ Никола Сакаровъ, Георги Данаиловъ, Коста Ранковъ, Константинъ Николовъ, Теню Узунувъ, д-ръ Вождаръ Ючормански, Талатъ х. Хюсеиновъ, Георги Генковъ, Панайотъ Чорбаджиевъ, д-ръ Паскалъ Таурновъ, Лазаръ Лазаровъ и Щерю Атанасовъ.

Кoито сж съгласни тѣзи лица да бждатъ въ тази комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

За комисия по Министерството на правосъдието бюрото прѣдлага слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ, Христо Славейковъ, д-ръ Петъръ Джидровъ, Василь Коларовъ, Александъръ Радоловъ, Никола Калчевъ, д-ръ Кирякъ Провадалиевъ, Гочо Димовъ, Михаилъ Патевъ, д-ръ Димитъръ Димитровъ, Константинъ Апостоловъ, д-ръ Василь Нейчевъ, Кемаль бей, Петъръ Панайотовъ и Тотию Продановъ.

Кoито сж за тази комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

За комисия по Министерството на народното просвѣщение бюрото прѣдлага слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Цыко Бакаловъ, Андрийъ Коновъ, Стоянъ Костурковъ, Владимиръ Молловъ, Димитъръ Арnaudовъ, Ради В. Радевъ, Георги Абаджиевъ, Юрданъ Дечевъ, Тодоръ Петровъ, Лазаръ Лазаровъ, Шакиръ Зюмревъ, Димо Кьорчевъ, д-ръ Никола Стойчевъ, Петъръ Даскаловъ и д-ръ Тодоръ Янковъ.

Кoито сж съгласни тия лица да влѣзатъ въ комисията по Министерството на народното просвѣщение, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

За комисия по Военното министерство бюрото прѣдлага слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: д-ръ Петъръ Джидровъ, Стефанъ Паприковъ, Александъръ Радоловъ, Иванъ Т. Поповъ, Христо Г. Поповъ, Яковъ Матакиевъ, д-ръ Христо Георгиевъ, д-ръ Владимиръ Черневъ, Михаилъ Такевъ, Христо Бояджиевъ, Георги Зыковъ, д-ръ Симеонъ Кехлибаровъ, Недѣлко Бракаловъ, Христо Марковски и Петъръ Даскаловъ.

Г. Димитровъ: Г. прѣдседателю! Въ тая комисия нашата група не е прѣдставена. Ние прѣдложихме г. Киркова.

Н. Цановъ: Г. прѣдседателю! Миналата година отъ нашата група бѣше г. Сидоровъ въ тази комисия. Не чувамъ и неговото име.

Прѣдседателъ: Вмѣсто г. Петъръ Даскаловъ, поставя се г. Георги Кирковъ.

Кoито сж за тази комисия, моля, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

За комисия по Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти бюрото прѣдлага слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Александъръ Пенчевъ, Захарий Ангеловъ, Рашко Маджаровъ, Янко Куцаровъ, Димитъръ Яблански, Никола Нейковъ, Младенъ Златковъ, Христо Гендовичъ, Аврамъ Свинаровъ, Джелалъ бей, Панко Вангеловъ, Еню Петковъ, Никола Калчевъ, Панайотъ Чорбаджиевъ и д-ръ Василь Нейчевъ.

Д. Благоевъ: Г. прѣдседателю! Отъ нашата група въ тая комисия по-рано бѣше г. Георги Поповъ.

Н. Лулчевъ: Сжко така и нашата група не е прѣдставена.

Прѣдседателъ: Кoито сж за тая комисия да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

По Министерството на търговията, промишлеността и труда: Иванъ х. Ивановъ, Димитъръ Джанкарданлийски, Крумъ Чапрашиковъ, Паскалъ Паскаловъ, Георги Димитровъ, Тефийъ ефенди, Коста Ранковъ, Никола Алтимирски, Миле Каралѣевъ, Константинъ Досевъ, Павелъ Генадиевъ, Илия Янузовъ, Теню Узунувъ, Ангелъ Крушковъ и Христо х. Димитровъ.

Кoито сж за тая комисия да си вдигнатъ ржката (Мнозинство) Прието.

По Министерството на обществените сгради, пжтищата и благоустройството: Никола Алтимирски, Йорданъ Йоновъ, Стоянъ Чешмеджиевъ, Христо Янковъ, Стайко Нѣмски, Панайотъ Чорбаджиевъ, Атанасъ Черневъ, Сотиръ Календеровъ, Василь Николовъ, Илия Кирковъ, Стоянъ Шиваровъ, Асѣнъ Цанковъ, Александъръ Величковъ, Джемалъ бей и Йорданъ Юрдановъ.

Който сж съгласни тия господа да влѣзатъ въ комисията по Министерството на обществените сгради, пжтищата и благоустройството, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

По Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ: Никола Атанасовъ, Георги Миневъ, Асѣнъ Цанковъ, д-ръ Еню Разпоповъ, Георги Димитровъ, Саври бей Салимовъ, Михаилъ Аврамовъ, Христо Бояджиевъ, Коста Ранковъ, д-ръ Димитъръ Димитровъ, Тома Пенковъ, Никола Марчевъ, Ангелъ Кировъ, Йорданъ Йоновъ и Христо Занковъ.

Който сж съгласни тия господа да влѣзатъ въ комисията по Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

Комисия по провѣрка на изборитѣ: Недѣлчо Георгиевъ, Александъръ Стамболийски, Александъръ Димитровъ, Александъръ Христовъ, Никола Мушановъ, Тодоръ Лукановъ, Кръсто Пастуховъ, Найчо Цановъ, Венедиктъ Поповъ, д-ръ Стоянъ Даневъ, д-ръ Василь Нейчевъ, Садкъ Мехмедовъ, д-ръ Паскалъ Табурновъ, Константинъ Панайодовъ, Кон-

стантинъ Досевъ, Йорданъ Йоновъ, д-ръ Владимиръ Черневъ, Ради В. Радевъ, Иванъ Велчевъ, Ненко Храмовъ, Иванъ Ангеловъ, Панайотъ Чорбаджиевъ, Христо х. Димитровъ, Пою Табаковъ, Стайко Нѣмски, Исмаилъ Хакъ бей, Еню Петковъ, Иванъ Г. Поповъ, Йонко Веселиновъ, Иванъ Цанковъ, Стоянъ Бошковъ, Георги п. Атанасовъ, Илия Вълчевъ, Христо Чернопѣевъ, Ангелъ Крушковъ и Никола Шишковъ — всичко 36 души.

Който сж за тая комисия да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Прието.

Съ туй се изчерпва дневниятъ дневенъ редъ.

За утрѣшното засѣданне, споредъ правилника, прѣдлежи да имаме разискване и разглеждане на прошения, по тѣй като комиситѣ сега се назначаватъ и прошетарната комисия не ще има възможностъ да разгледа нѣкои прошения, засѣданието ще бѣде отложено за понедѣлникъ. Моля всички комисии да се събератъ още днесъ или най-късно утрѣ, за да се конституиратъ и да разгледатъ въпроситѣ, които сж за тия комисии, доколкото сж тѣ внесени.

Въ понедѣлникъ ще имаме засѣданне въ опрѣдѣленото отъ правилника врѣме, съ дневенъ редъ провѣрка на изборитѣ, ако комисията провѣри нѣкои избори.

Засѣданието се вдига.

(Вдигнато въ 4 ч. 10 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателъ: Д-ръ Д. К. Вачовъ.

Секретаръ: Д-ръ Х. Георгиевъ.

За началникъ на Стенографското бюро: В. Ив. Василиевъ.